

**นวัตกรรมดนตรีเชิงสร้างสรรค์โดยใช้อัตลักษณ์ดนตรีประจำท้องถิ่น
ในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นฐานแห่งการเรียนรู้และส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุ
CREATIVE MUSIC INNOVATION USING LOCAL MUSIC IDENTITY
IN SUPHANBURI PROVINCE IT IS A BASE FOR LEARNING AND PROMOTING**

ณัฐศรัณย์ ทฤษฎีคุณ¹ วรินทร์ สีสียดงาม² สุพัตรา วิไลลักษณ์³
Natsarun Tissadikun¹ Warinthorn Sisiadngam² Supatra Vilailak³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างนวัตกรรมดนตรีเชิงสร้างสรรค์โดยใช้อัตลักษณ์ดนตรีประจำท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นฐานแห่งการเรียนรู้และส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุ ทำการศึกษาอัตลักษณ์บทเพลงท้องถิ่น และสำรวจสุขภาวะของผู้สูงอายุในอำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์อัตลักษณ์ดนตรีจังหวัดสุพรรณบุรี และสร้างนวัตกรรมดนตรีเชิงสร้างสรรค์พร้อมทำทางการเคลื่อนไหวสำหรับนำไปใช้แสดงดนตรีและส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุ

จากการศึกษา พบว่า อัตลักษณ์ดนตรีจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นประเภทเพลงร้องอีแซว ได้แก่ เพลงเกี่ยวข้าว เพลงพืชม้วน และเพลงเรือ ซึ่งเป็นบทเพลงที่นิยมร้องกันในภาคกลางของประเทศไทย มีความแตกต่างในด้านสำเนียงในการร้อง และการพัฒนาเนื้อหาของเพลงร้องตามยุคสมัย แต่ยังคงสำเนียงความเป็นสุพรรณบุรีได้อย่างชัดเจน สำหรับบทเพลงที่ได้จากการศึกษานวัตกรรมดนตรีเชิงสร้างสรรค์โดยใช้อัตลักษณ์ดนตรีประจำท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบไปด้วย เพลงเกี่ยวข้าว เพลงเรือ และเพลงอีแซว มีการออกแบบท่าทางที่ใช้ประกอบบทเพลงโดยใช้ภาษาท่า ได้แก่ ท่าก้าวขิด ท่าสอดสร้อย มาลา และท่าเกี่ยวข้าว บริหารกล้ามเนื้อทุกส่วนของร่างกาย และการทรงตัว การสร้างนวัตกรรมดนตรีพบว่า นวัตกรรมดนตรีดังกล่าวมีผลการประเมินว่ามีคุณภาพเหมาะสมกับการนำไปใช้จริงอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.60 ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.19)

คำสำคัญ: นวัตกรรมดนตรี, ดนตรีเชิงสร้างสรรค์, อัตลักษณ์, ผู้สูงอายุ

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาดนตรีตะวันตก วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา hornbn@gmail.com

² Assist.Prof., Dr. Department of Western Music, College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University, hornbn@gmail.com

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาดนตรีตะวันตก วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา yingyiizsi@gmail.com

² Assist.Prof., Dr. Department of Western Music, College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University, yingyiizsi@gmail.com

³ รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาดนตรีไทย วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา beagle_dogy@yahoo.com

³ Assoc. Prof., Dr. Department of Thai Music, College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University, beagle_dogy@yahoo.com

Receive 25/02/68, Revise 31/03/68, Accept 28/04/68

Abstract

This research aims to create a creative music innovation using the local musical identity of Suphanburi province as a foundation for learning and promoting the well-being of the elderly. The study investigates the identity of local songs and surveys the well-being of the elderly in U Thong district, Suphanburi, to gather data for analyzing the musical identity of the province and creating a creative music innovation with movement gestures for use in music performances to promote the well-being of the elderly.

The study found that the musical identity of Suphanburi province includes the "E-Sao" singing style, which is commonly found in central Thailand, featuring songs such as rice-related songs, prayer songs, and boat songs. These songs differ in terms of their singing accents and lyrical content, which have evolved over time, but still maintain the distinct accent of Suphanburi. The musical innovation created from this research includes songs like rice-related songs, boat songs, and E-Sao songs, with accompanying gestures designed using sign language. The movements such as stepping together, stringing a necklace, and harvesting rice engage all body muscles and improve balance.

The evaluation results of the musical innovation indicate that it is highly appropriate for real-world application, with an average score of 4.60 ($\bar{X}$) and a standard deviation of 0.19.

Keywords: Music Innovation, Creative Music, Identity, Elderly

ความเป็นมา และความสำคัญ

ปัจจุบันจากสถิติมีจำนวนของประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับข้อมูลของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม (2563) จากสถิติพบว่าในปี 2563 ประชากรของผู้สูงอายุโลกที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 14 ของกลุ่มประชากรทั้งหมด ประชากรสูงอายุในอาเซียน มีมากกว่าร้อยละ 11 ของประชากรทั้งหมด และในประเทศไทยมีผู้สูงอายุร้อยละ 18 ของประชากรทั้งหมดในประเทศไทย จากข้อมูลดังกล่าวเห็นได้ว่ากลุ่มเป้าหมายที่ควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้อยู่ดี มีสุข กลุ่มผู้สูงอายุจึงควรมีการมุ่งเน้นการส่งเสริมให้เร็วที่สุด เนื่องจากกลุ่มประชากรผู้สูงอายุอยู่ในครอบครัวสังคมไทยที่มีโครงสร้างของครอบครัวในปัจจุบันเป็นครอบครัวแบบขยายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้นกว่าร้อยละ 31 จนทำให้ผู้สูงอายุอาศัยอยู่เพียงลำพัง และมักเผชิญกับการเสื่อมสภาพของร่างกายไปตามวัยทั้งโรคประจำตัว โรคเรื้อรัง ทำให้มีปัญหาสภาพสูงมากขึ้น เช่น การพบโรคหลอดเลือดในผู้สูงอายุกว่าร้อยละ 35 (วัดด้วยดัชนีมวลกาย-Body Mass Index-BMI)

โรคระบบต่อมไร้ท่อ ร้อยละ 24.34 โรคระบบกระดูกกล้ามเนื้อ ร้อยละ 20.85 โรคระบบหัวใจหลอดเลือด ร้อยละ 42.66 เป็นต้น (พัชรพรพรรณ กิจพันธ์, 2561)

จากผลกระทบของประชากรสูงอายุในวิถีความเป็นอยู่ จิตใจ และสุขภาพ รวมถึงโครงสร้างครอบครัวในปัจจุบัน ดังนั้น การส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุในชุมชน จึงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการรักษาและพัฒนาศักยภาพ ความสามารถของประชากรผู้สูงอายุให้มีสุขภาวะที่ดีทั้งกายและใจ โดยวิธีและรูปแบบของการส่งเสริมมีกิจกรรมในหลากหลายรูปแบบ โดยแต่ละหน่วยงานหรือองค์กรต่างได้มีการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ช่วยในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงกิจกรรมดนตรี และการแสดงดนตรี เป็นศาสตร์ด้านศิลปะที่นอกจากจะสามารถพัฒนาสุนทรียภาพทางดนตรีและศิลปะ และการพัฒนาจิตวิญญาณของคนเราแล้ว ยังส่งผลต่อสุขภาวะทางด้านร่างกายที่ผู้สูงอายุควรมีกิจกรรมทางด้านดนตรีและกิจกรรมทางกายให้เกิดการเคลื่อนไหวร่างกายให้เหมาะสมกับช่วงวัย ก่อให้เกิดประโยชน์กับร่างกาย จิตใจ และสังคมของผู้สูงอายุ (วิชญ์ บุญรอด, 2565) ดังนั้น การจัดกิจกรรมทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ ควรคำนึงถึงบริบทและวิถีของผู้สูงอายุในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะผู้สูงอายุในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่ควรได้รับการส่งเสริมด้านการแสดงดนตรี เนื่องจากเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่อยู่ในพื้นที่ชนบท วิถีชีวิตมีความแตกต่างไปกับพื้นที่ชุมชนเมือง ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกร และเกษียณอายุจากการทำงานอย่างหนักมาทั้งชีวิต รวมถึงจังหวัดสุพรรณบุรีมีอัตลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมดนตรีที่มีความโดดเด่น โดยเฉพาะบทเพลงประเภทร้อง เช่น เพลงอีแซว เพลงฉ่อย และลำตัด ซึ่งมีประวัติความเป็นมาและมีพัฒนาการของบทเพลงในแต่ละประเภทมาอย่างยาวนาน ทำให้มีวัฒนธรรมดนตรีที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งเพลงพื้นบ้าน เพลงลูกทุ่ง จนได้ชื่อว่าเป็นสุพรรณเมืองเพลง โดยจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นแหล่งประชุมเพลงพื้นบ้านที่ใหญ่ที่สุดและเป็นที่รู้จักกันดี โดยแหล่งประชุมเพลงที่สำคัญที่สุดคือวัดป่าเลไลยก์ ในแต่ละปีจะมีเทศกาลไหว้พระและจะมีการร้องเพลงพื้นบ้านแบบประชันแข่งขันกันอย่างสนุกสนาน จนถือเป็นประเพณีนิยมมาจนถึงปัจจุบัน (อเนก นาวิกมูล, 2527 อ้างถึงใน ดวงเดือน สดแสงจันทร์, 2544) โดยเฉพาะลักษณะของเพลงอีแซว และเพลงตามกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่น่าสนใจ จนมาเป็นเพลงพื้นบ้านประจำท้องถิ่นของจังหวัดสุพรรณบุรี และบทเพลงอีแซวมีประวัติมายาวนานมากกว่าร้อยปี จากแรกเริ่มเป็นเพลงปฐพีพากย์ (เพลงโต้ตอบ) มีลักษณะหนุ่มสาวร้องโต้ตอบเล่นกันในรูปแบบเกี้ยวพาราสีโดยใช้ภาษาสั้น ๆ ง่าย ๆ กระทั่งเมื่อ 60-70 ปีที่ผ่านมา ได้มีการพัฒนาบทเพลงปฐพีพากย์แบบยาวขึ้นและดัดแปลงทำนองและลักษณะการร้องรับแบบลูกคู่ (วัลยรุจ เถาว์ศิริ, 2560)

ด้วยความสำคัญของบทเพลงและดนตรีในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและมีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน รวมถึงความหลากหลายของเชื้อชาติจึงส่งผลต่อความหลากหลายของประเภทบทเพลงที่เกิดขึ้นในจังหวัดสุพรรณบุรีด้วย ทั้งนี้ การใช้อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมดนตรีท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี จึงมีความน่าสนใจต่อการนำมาเป็นฐานในการสร้างสรรค์ดนตรีและ

ชุดการแสดงดนตรีสำหรับผู้สูงอายุในอำเภออุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยสามารถสอดแทรกเรียนรู้ อดัลักษณะทางวัฒนธรรมผ่านบทเพลง และการฝึกฝนทักษะทางการแสดงดนตรีที่มีการนำบทเพลง ที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นตามอดัลักษณะของดนตรีท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนรู้ และสามารถได้รับการส่งเสริม สุขภาวะของผู้สูงอายุควบคู่กันไป รวมถึงผู้สูงอายุสามารถนำชุดการแสดงดนตรีที่มีอดัลักษณะในท้องถิ่น ของตนเองมาใช้ในการแสดงบนเวทีในระดับชุมชน ท้องถิ่น และจังหวัดได้สอดคล้องกับนโยบาย ของจังหวัดสุพรรณบุรี ได้มีการส่งเสริมและผลักดันให้เป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านดนตรีของยูเนสโก (UNESCO) ตามประกาศที่ สพ 0017.3/ว 1863 เรื่อง การประชาสัมพันธ์เมืองสร้างสรรค์ด้านดนตรี ของยูเนสโก (UNESCO) ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2564 ได้มีการสนับสนุนและขับเคลื่อน จังหวัดสุพรรณบุรีสู่เครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ด้านดนตรีของยูเนสโก สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี (2564) ระบุว่า เพื่อให้ทุกภาคส่วนต่างกายเลื้อยเมืองดนตรีในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อสื่อความหมายให้ เห็นถึงเมืองสร้างสรรค์ด้านดนตรี ซึ่งจากประกาศประชาสัมพันธ์ดังกล่าวทำให้เห็นถึงความร่วมมือของ ทุกหน่วยงานในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่เกิดความภาคภูมิใจของผู้คนในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีวัฒนธรรม ท้องถิ่นและชุมชนที่มีอดัลักษณะที่โดดเด่น ดังนั้น ชุดการแสดงที่ออกแบบขึ้นเป็นนวัตกรรมดนตรี เริงสร้างสรรค์ที่นำมาออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทและอดัลักษณะดนตรีประจำท้องถิ่นและมีความ เหมาะสมต่อผู้สูงอายุในการนำมาใช้ในการออกแสดงดนตรีและส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุควบคู่ กันไป

จากความสำคัญของดนตรี ความโดดเด่นของอดัลักษณะทางวัฒนธรรมดนตรีของ จังหวัดสุพรรณบุรี และการส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุ ผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัย ด้านการสร้างนวัตกรรมดนตรีเริงสร้างสรรค์โดยใช้อดัลักษณะดนตรีประจำท้องถิ่นของ จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งนวัตกรรมดนตรีเริงสร้างสรรค์ ประกอบไปด้วยการนำทำนองที่มีอยู่แล้วมา พัฒนาให้มีความสนใจมากขึ้น รวมถึงการประพันธ์ทำนองขึ้นใหม่ในบางช่วง เพื่อให้เหมาะสมต่อ การนำไปใช้จดจำและร้องเล่นได้ในกลุ่มผู้สูงอายุ โดยบทเพลงได้มีการสอดแทรกอดัลักษณะทาง วัฒนธรรมดนตรีเข้าไปในบทเพลง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมบทเพลงประจำท้องถิ่นของตนเอง การออกแบบท่าทางการเคลื่อนไหวขึ้นมาใหม่จากการศึกษาข้อมูลด้านปัญหาสุขภาวะของผู้สูงอายุใน พื้นที่อำเภออุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมุ่งเน้นท่าทางที่ส่งเสริมสุขภาวะทางด้านร่างกายที่สอดคล้อง กับการส่งเสริมสุขภาวะ และมีความเหมาะสมกับบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้น รวมถึงสุขภาวะทางจิตใจที่ได้ ปฏิบัติด้วยชุดการแสดงดนตรี เช่น ส่งผลต่ออารมณ์ สนุกสนานทางดนตรี รสนิยม พฤติกรรม และ บุคลิกภาพที่เป็นผลจากการแสดงดนตรีทั้งร้อง เล่นดนตรี และการเคลื่อนไหว จนเกิดเป็นนวัตกรรมใน รูปแบบชุดการแสดงดนตรีที่เป็นนวัตกรรมดนตรีเริงสร้างสรรค์ที่มีแนวคิดมาจากวัฒนธรรมดนตรี ประจำท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี และสามารถนำชุดการแสดงออกแสดงบนเวทีในระดับชุมชน ท้องถิ่น และจังหวัดได้ อันจะเป็นชุมชนต้นแบบที่มีผู้สูงอายุที่ได้รับความรู้และมีชุดการแสดงดนตรีที่มี

อัตลักษณ์ดนตรีประจำท้องถิ่นของตนเอง และได้รับการส่งเสริมสุขภาวะด้านร่างกาย และจิตใจ รวมถึงการเรียนรู้จากนวัตกรรมดังกล่าวเป็นนวัตกรรมที่ถูกออกแบบขึ้นตามบริบทของชุมชนท้องถิ่นของจังหวัดสุพรรณบุรี และผู้สูงอายุสามารถนำชุดนวัตกรรมดังกล่าวไปใช้ในการออกแสดงตามงานท้องถิ่นของตนเองได้โดยนวัตกรรมได้สอดแทรกท่าทางการเคลื่อนไหวร่างกายที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมสุขภาวะ และผู้สูงอายุให้เรียนรู้อัตลักษณ์ของบทเพลงท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี และสามารถเผยแพร่บทเพลงท้องถิ่นผ่านการแสดงดนตรีที่แสดงโดยกลุ่มผู้สูงอายุ โดยสร้างคุณค่าทางด้านศิลปะ และวัฒนธรรมดนตรีอัตลักษณ์ของท้องถิ่นได้อย่างมีคุณค่า

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อสร้างนวัตกรรมดนตรีเชิงสร้างสรรค์โดยใช้อัตลักษณ์ดนตรีประจำท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นฐานแห่งการเรียนรู้และส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุ

ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษาอัตลักษณ์ของดนตรีประจำท้องถิ่น เช่น ทำนอง จังหวะ วรรคตอน สำเนียง ภาษาของบทเพลงท้องถิ่น
2. ทำการสำรวจปัญหาสุขภาวะของผู้สูงอายุในอำเภออุทุมพรพิสัยจังหวัดสุพรรณบุรี
3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อัตลักษณ์ดนตรีประจำท้องถิ่น และการสำรวจสุขภาวะของผู้สูงอายุมาออกแบบท่าทางการเคลื่อนไหว และสร้างสรรค์บทเพลงเพื่อออกมาเป็นชุดการแสดงนวัตกรรมดนตรีเชิงสร้างสรรค์โดยใช้อัตลักษณ์ดนตรีประจำท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นฐานแห่งการเรียนรู้และส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุ
4. จำนวนบทเพลงที่ใช้ในการออกแบบสร้างสรรค์จำนวน 5 บทเพลง แต่ละบทเพลงประกอบไปด้วย เนื้อร้อง จังหวะ และท่าทางประกอบการเคลื่อนไหวในบทเพลง
5. จัดสร้างเป็นนวัตกรรมดนตรีเชิงสร้างสรรค์โดยการสร้างดนตรีจังหวะประกอบการร้องบทเพลง และประพันธ์เนื้อร้องขึ้นใหม่บนฐานอัตลักษณ์ของวรรคตอนการร้องของบทเพลงท้องถิ่น การจัดวางตำแหน่งผู้แสดง ภาพเคลื่อนไหวการสาธิตท่าทางประกอบบทเพลง และตัวอย่างภาพเคลื่อนไหวด้วยการใช้ดนตรีประกอบการแสดง

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้นวัตกรรมดนตรีเชิงสร้างสรรค์โดยใช้อัตลักษณ์ดนตรีประจำท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นฐานแห่งการเรียนรู้และส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุ

2. ผู้สูงอายุมีสุขภาพทางกายและใจที่ดีขึ้นหลังจากการใช้นวัตกรรมดนตรีเชิงสร้างสรรค์โดยใช้อัตลักษณ์ดนตรีประจำท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นฐานแห่งการเรียนรู้และส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ

3. ได้เผยแพร่นวัตกรรมดนตรีเชิงสร้างสรรค์โดยเป็นชุดการแสดงดนตรีที่ใช้อัตลักษณ์ดนตรีประจำท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นฐานแห่งการเรียนรู้และส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ

วิธีดำเนินการ

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาอัตลักษณ์ดนตรีประจำท้องถิ่นสุพรรณบุรี

ประชากร คือ กลุ่มผู้รู้ (Key Informants) ศิลปินอาวุโส ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ผู้แทนพ่อเพลงแม่เพลง ในจังหวัดสุพรรณบุรี

กลุ่มตัวอย่าง คือ ศิลปินอาวุโส ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ผู้แทนพ่อเพลงแม่เพลงในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 10 คน โดยเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) บ้านศิลปินหลัก เพื่อสัมภาษณ์ข้อมูลในการเลือกกลุ่มตัวอย่างคนอื่น ๆ จากการใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่น่าเชื่อถือ (Snowball Technique)

2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างด้านการศึกษาสุขภาพร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุในจังหวัดสุพรรณบุรี

ประชากร คือ ผู้แทน ผู้นำชุมชน ผู้แทนโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์พัฒนาผู้สูงอายุ ผู้จัดการกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ กลุ่มเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลประจำตำบล นักวิชาการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี 13 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้แทนจากกลุ่มเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลประจำตำบล นักวิชาการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี 13 แห่ง ในอำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 26 คน (แห่งละ 2 คน) ซึ่งเป็นอาสาสมัครและผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในด้านข้อมูลผู้สูงอายุในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างศิลปิน พ่อเพลง และแม่เพลง 2) เครื่องมือแบบสำรวจเพื่อสำรวจปัญหาด้านสุขภาพของผู้สูงอายุในอำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี 3) เครื่องมือแบบประเมินคุณภาพความเหมาะสมของชุดนวัตกรรมดนตรีเชิงสร้างสรรค์โดยใช้อัตลักษณ์ดนตรีประจำท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นฐานแห่งการเรียนรู้และส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังมีแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อใช้ในการบันทึกข้อมูลในการลงพื้นที่สำรวจสุขภาพของผู้สูงอายุ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ผู้วิจัยทำการศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านบทเพลงประจำท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี
- 2) ทำการนัดหมายกลุ่มตัวอย่าง ประกอบไปด้วย ศิลปินอาวุโส ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญผู้แทนพ่อเพลงแม่เพลง ที่มีเครือข่ายในจังหวัดสุพรรณบุรี
- 3) ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในรูปแบบกลุ่มตามที่นัดหมายในข้อ 2) โดยการใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่น่าเชื่อถือ (Snowball Technique) และนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ผลของบทเพลงที่เป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดสุพรรณบุรี
- 4) ทำการนัดหมายกลุ่มตัวอย่าง ประกอบไปด้วย ผู้แทน ผู้นำชุมชน ผู้แทนโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์พัฒนาผู้สูงอายุ ผู้จัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ กลุ่มเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลประจำตำบล นักวิชาการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี 13 แห่ง
- 5) ทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กลุ่มตัวอย่างในข้อ 4)
- 6) นำผลของการสนทนากลุ่ม มาวิเคราะห์ผลในด้านสุขภาวะ สภาพปัญหาสุขภาวะของผู้สูงอายุในแต่ละตำบลในอำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำมาออกแบบนวัตกรรมต่อไป
- 7) นำอัตลักษณ์บทเพลงประจำท้องถิ่นของจังหวัดสุพรรณที่วิเคราะห์ผลแล้ว มาออกแบบสร้างสรรค์ทำนอง ดนตรี และการศึกษาท่าทางการเคลื่อนไหวเพื่อส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุโดยมุ่งเน้นปัญหาด้านสุขภาวะที่สำรวจข้อมูลได้จาก 13 ตำบล
- 8) ผลิตนวัตกรรมดนตรีเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบคลิปวิดีโอ ประกอบการอธิบาย
- 9) นำนวัตกรรมฯ ไปหาคุณภาพ ความเหมาะสม และความสอดคล้องในด้านการใช้ภาษาสำเนียง อัตลักษณ์ดนตรีท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณ ท่าทางการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงเพื่อส่งเสริมสุขภาพ

การวิเคราะห์ผลข้อมูล

การวิเคราะห์ผลข้อมูล มีดังนี้ 1) งานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้านการสำรวจสุขภาพของผู้สูงอายุ โดยหาค่าร้อยละของสภาพปัญหาสุขภาวะที่พบจำนวน 13 ตำบล โดยสภาพปัญหาสุขภาวะในการสำรวจแต่ละตำบล 2) งานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ศิลปิน พ่อเพลง แม่เพลง และนำมารายงานผล และวิเคราะห์สภาพปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุ และ 3) งานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ (Creative Research) ผู้วิจัยนำผลการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ มาเป็นข้อมูลในการสร้างและออกแบบนวัตกรรมดนตรีเชิงสร้างสรรค์

ผลการวิจัย

จากผลสำรวจปัญหาด้านกลุ่มอาการที่พบในผู้สูงอายุ พบว่า ใน 3 อันดับแรก มีผู้สูงอายุที่มีปัญหา โรคความดันโลหิตสูง คิดเป็นร้อยละ 17 โรคเบาหวาน คิดเป็นร้อยละ 7 และโรคหลอดเลือดหัวใจ คิดเป็นร้อยละ 6.99

การสร้างนวัตกรรมดนตรีเชิงสร้างสรรค์โดยใช้อัตลักษณ์บทเพลงพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี

จากการศึกษาด้านอัตลักษณ์ของบทเพลงพื้นบ้านในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย เช่น ศิลปิน พ่อเพลง แม่เพลง พบว่า บทเพลงพื้นบ้านที่ร้องเล่นกันอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นบทเพลงร้องที่มีกร้องกันโดยทั่วไปของจังหวัดอื่น ๆ ในกลุ่มภาคกลาง เช่น เพลงอีแซว เพลงน้อย เพลงพิชฐาน เพลงเรือ เพลงพวงมาลัย เพลงเต็งกำ และเพลงระบำบ้านไร่ แต่ความโดดเด่นและอัตลักษณ์เพลงร้องในจังหวัดสุพรรณบุรี คือสำเนียงที่มีเสน่ห์ และลีลาของการโต้ตอบประชันกันของผู้ร้อง รวมถึงไหวพริบของผู้ร้องที่มีความสามารถในการด้นกลอนสดได้อย่างรวดเร็ว และมีภาษา สำเนียง สัมผัสคล้องจองอย่างลงตัว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการเลือกนำบทเพลงที่พบมาใช้ในการสร้างสรรค์บทเพลง โดยคำนึงถึงองค์ประกอบในแต่ละบทเพลง ได้แก่ 1) สำนวน ภาษา วรรคตอน สัมผัสคำและสระ 2) ท่วงทำนองของแต่ละประโยคเพลงที่มีระดับเสียงคงที่ และมีการซ้ำทำนองเป็นส่วนมาก 3) จังหวัดที่ใช้กำกับขณะร้องเพลง และ 4) ความหมายของบทเพลง โดยแต่ละบทเพลงมีการสร้างสรรค์เนื้อร้องและจังหวะ ดังนี้

เนื้อร้องเพลงเกี่ยวข้าว (ร้องร่วม)

มาเถิดหนา <u>ชาวสุพรรณ</u>	พากัน <u>มารำเคียว</u>
คน <u>สุพรรณ</u> หน้าตาดี	ช่างมาก <u>มีเสียที่เคียว</u>
มิตรไมตรี ศรี <u>สุพรรณ</u> มิตรไมตรี ศรี <u>สุพรรณ</u>	เลยอยากชวน <u>กันมาเกี่ยว</u>
มาชมท้องทุ่งนา มาชมท้อง <u>ทุ่งนา</u>	สุด <u>ลูกตา</u> เป็น <u>สี่เขียว</u>
อีกไม่นานคง <u>ตั้งท้อง</u> อีกไม่นานคง <u>ตั้งท้อง</u>	กลายเป็น <u>สีทองอร่ามเขียว</u>
ถ้าทำนา <u>มาเหนื่อยหนัก</u> ถ้าทำนา <u>มาเหนื่อยหนัก</u>	ชวนกัน <u>มาพักประเดี๋ยวเดียว</u>
มา <u>เต็งกำ</u> รำเคียว มา <u>เต็งกำ</u> รำ <u>เคียว</u>	แล้วคงได้ <u>เกี่ยว</u> ข้าวเอย

จากเนื้อเพลงบทเพลงเกี่ยวข้าว (ร้องร่วม) ผู้วิจัยได้ประพันธ์เนื้อร้องขึ้นมาใหม่ โดยมีการศึกษาสำเนียง วรรคตอน และคำคล้องจอง จากนั้น จึงนำมาเรียบเรียงและประพันธ์เนื้อร้องขึ้นมาใหม่ให้มีความสอดคล้องกันในด้านของคำคล้องจอง สัมผัส และวรรคตอนที่ใกล้เคียงกับบทเพลงต้นแบบให้มากที่สุด บทเพลงอยู่บนอัตราจังหวะแบบ 2/4 ผู้วิจัยสร้างสรรค์ทำนองและคำร้องขึ้นจากการเรียนรู้บทเพลงเกี่ยวข้าวมาก่อนหน้านี้ โดยสื่อความหมายของบรรยากาศท้องทุ่งนาในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยการเลียนแบบสำเนียง และพยางค์ของคำ รวมถึงวรรคตอน และคำคล้องจอง

ให้ใกล้เคียงกับบทเพลงที่ร้องจากศิลปินให้มากที่สุด ส่วนการออกแบบวรรคตอนให้ลงท้ายสัมผัสคล้องจองด้วยคำต่าง ๆ ได้แก่ เคี้ยว เคี้ยว เคี้ยว เคี้ยว เคี้ยว และเคี้ยว จากการศึกษาบทเพลงเกี่ยวข้าวพบว่า มีการซ้ำทวนทำนองในทุก ๆ วรรค หรือการทบทวนประโยคเพื่อเป็นการตั้งต้นให้ต้นประโยคถัดไปให้เกิดคำคล้องจองกันไป

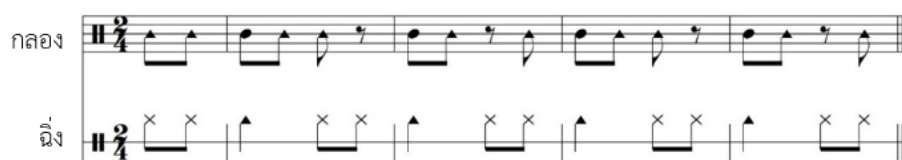
ด้านการออกแบบท่า มีจำนวนทั้งหมด 4 ท่า ได้แก่ ท่าตัวเรา ท่าเรียก ท่าปาด และท่าเกี่ยวข้าว ทำให้เกิดความหลากหลาย และสร้างความท้าทายในการเคลื่อนไหวของผู้สูงอายุช่วยในเรื่องของการชะลอการเกิดโรคข้อเสื่อม เนื่องจากมีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง ทำให้ลดอาการปวดข้อและเสริมความยืดหยุ่นของข้อต่อ รวมถึงลดอาการเกิดโรคกระดูกพรุน โรคภาวะสมองเสื่อม โรคภาวะซึมเศร้า และโรคเบาหวาน โดยเฉพาะโรคเบาหวาน เนื่องจากท่าทางในการเคลื่อนไหวจะต้องทำอย่างต่อเนื่อง จะช่วยในการเผาผลาญพลังงานและควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ดี

เนื้อร้องเพลงเรือ

ริมฝั่งน้ำเทียบท่า ออกมาพาล่องเรือ เตรียมของมาเผื่อ ไว้เทียบท่า
ชวนเพื่อน ชวนพ้อง สองฝั่งคลองทั้งหลาย มากันให้มากมาย ให้รับมา
พายไปร้อมไป มันจะได้ไม่เบื่อ จงเตรียมมาเล่นเพลงเรือ นะเธอจำ
เพลงเรือโบราณ อยู่มานานแล้วหนา ศิลปะงามดงามแม่รจนา จงร่วมกันรักษาไว้เกิดเคย

ด้านแนวความคิดการประพันธ์ดนตรีบทเพลงเรือ ผู้วิจัยศึกษาการใช้สัมผัสวรรคตอน สำเนียงต่าง ๆ ให้มีความใกล้เคียงกัน โดยเพลงเรือมีท่วงทำนองและจังหวะของวรรคตอนที่มีความซับซ้อนกว่าเพลงเกี่ยวข้าว โดยเฉพาะทำนองที่เป็นสำเนียงที่แตกต่างกันในทำยวรรค เช่น “เตรียมของมาเผื่อไว้เทียบท่า” โดยจะมีวรรคสุดท้ายของแต่ละแถวที่มีการเพิ่มเติมขึ้นมาทุกครั้งหลังจากที่ผู้ร้องได้ร้อง แล้วต่อด้วยวรรคถัดไปอย่างต่อเนื่อง ส่วนในด้านจังหวะของบทเพลงเกี่ยวข้าว และเพลงเรือมีความแตกต่างกันดังนี้

เพลงเรือ

เพลงเกี่ยวข้าว

ภาพที่ 1 เปรียบเทียบจังหวะกลองและฉิ่งบทเพลงเรือ และจังหวะกลองเพลงเกี่ยวข้าว

ที่มา: ผู้วิจัย

จากภาพที่ 1 เปรียบเทียบจังหวะกลองและฉิ่งบทเพลงเรือ และจังหวะกลองเพลงเกี่ยวข้าว รูปแบบจังหวะมีความแตกต่างกันเล็กน้อยแต่ทั้งสองบทเพลงเริ่มต้นด้วยกลองเสียงสูงก่อนในจังหวะ พิคอัพ (Pickup) ส่วนจังหวะถัดไป เพลงเรือจะมีการตีกลองเป็นจังหวะขัด (Syncopation) ในชุดที่ 2 แต่แนวเสียงฉิ่งจะตีในรูปแบบจังหวะเหมือนกันกับเพลงเกี่ยวข้าว และมีเสียงฉิ่งขึ้นก่อน แล้วเสียงฉับ จึงตามมา ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์เนื้อร้องโดยการสื่อถึงคุณค่าของบทเพลงเรือที่เป็นเพลงโบราณ สร้างบรรยากาศของการล่องเรือและพายเรือร่วมกัน โดยมีการสร้างสรรค์ดนตรีประกอบการแสดง ขึ้นใหม่ประกอบด้วยเสียงกลอง และฉิ่งที่มีจังหวะสม่ำเสมอ การใช้โน้ตดนตรีสากลเพื่อกำกับบันไดเสียงให้มีความแม่นยำมากขึ้นจากเดิมที่มีการร้องด้วยบันไดเสียงไม่แน่นอน

ด้านภาษาท่า มีจำนวนทั้งหมด 3 ท่า ได้แก่ ท่าโกยมือ หรือ ท่าจันทร์ทรงกลด (ฝ่ายชาย) ท่าอาย (ฝ่ายหญิง) และท่าปรบมือ ซึ่งช่วยลดอาการของโรคข้อเข่าเสื่อมอันเกิดจากท่าทางการใช้ ทักษะการย่อเข่าขณะทำท่าอาย (ฝ่ายหญิง) ลดภาวะการเกิดโรคข้อไหล่ติด จากการใช้ท่ายืดเหยียดใน ท่าโกยหรือจันทร์ทรงกลด (ฝ่ายชาย) ลดภาวะของสมองเสื่อม จากการจดจำท่าทางและปรบมือใน จังหวะของบทเพลง รวมถึงภาวะซึมเศร้า และโรคเบาหวาน ที่ช่วยกระตุ้นการเผาผลาญพลังงานและ ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด จากการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างต่อเนื่องตามจังหวะของบทเพลง

เนื้อร้องบทเพลงอีแซว

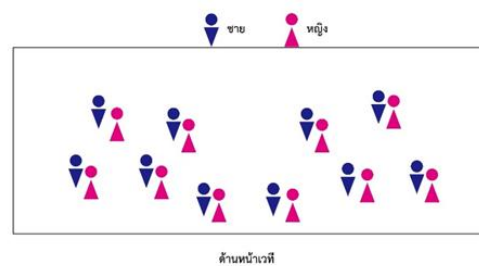
เมืองสุพรรณบุรี	เมืองนี้ดีน้ำอยู่	เออเออเออ	แล้วน้ำอยู่
เชิญมาเที่ยวมาตุ	เมืองสำคัญของไทย	เออเออเออ	แล้วของไทย
เมืองสุพรรณบุรี	วรรณคดีเลื่องชื่อ	เพลงอีแซวเขาลือ	ว่ามีชื่อเสียงไปไกล
แหล่งปราสาทศิลปิน	ภาษากลือเลื่อง	แขกต่างบ้านต่างเมือง	เขากล่าวขานกันไป
มาเกิดมาลูกหลาน	สืบสานเพลงท้องถิ่น	เอ็งเออเอ็งเออ	เพลงท้องถิ่น
เพลงของศิลปิน	เพลงท้องถิ่นเมืองไทย	เออเออเออ	แล้วเมืองไทย

จากเนื้อร้องตามแนวเสียงร้องหลัก และร้องรับดังกล่าว เห็นได้ว่า บทเพลงอีแซว มีการร้องรับ ในบางวรรคเท่านั้น และการร้องรับจะมีวรรคการร้องเอื้อนมาก่อน แล้วจึงร้องลูกคู่ หรือล้อทำนองตาม แนวเสียงร้องหลักเท่านั้น บางครั้งจะไม่มีกรร้องล้อทำนองหลักทั้งประโยค สำหรับการสร้างสรรค์ เนื้อร้องของผู้วิจัย ด้วยการนำคำขวัญประจำจังหวัดสุพรรณบุรี และสร้างสรรค์ประพันธ์เนื้อร้องให้ สอดคล้องกับวรรคตอนของบทเพลงอีแซว และมุ่งเน้นการทำความเข้าใจสำหรับผู้สูงอายุใน ด้านความจำ นอกจากนี้ บทเพลงอีแซวอยู่บนอัตราจังหวะแบบ 2/4 ตัวอย่างท่อนร้องตามจังหวะ บทเพลงอีแซวมีลักษณะของจังหวะที่ซับซ้อนกว่าบทเพลงเกี่ยวข้าว และเพลงเรือ ผู้วิจัยมีการใช้ กลองแขกเข้ามาบรรเลงประกอบการร้องและทำดนตรีขึ้นใหม่สำหรับนำไปใช้ในการเคลื่อนไหวและ การร้องเพลงประกอบดนตรี

ส่วนภาษาท่ามีจำนวนทั้งหมด 3 ท่า ได้แก่ ท่าสอดสร้อยมาลา ท่าเกี้ยว (ชายและหญิง) และ ท่าไหว้สวัสดี ช่วยลดการเกิดอาการของโรคต่าง ๆ ในผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี เช่น โรคข้อเข่าเสื่อม ภาวะข้อไหล่ติด ภาวะสมองเสื่อม โรคหัวใจและหลอดเลือด และภาวะซึมเศร้า เป็นต้น

3. การสร้างสรรค์ชุดการแสดง

การวางแผนผังเพื่อจัดตำแหน่งการยืนของผู้แสดง ควรมีไว้เป็นต้นแบบสำหรับการนำไปใช้ในการฝึกฝนการแสดงจริง เนื่องจากผู้แสดงเป็นผู้สูงอายุ ดังนั้น การให้ผู้สูงอายุจัดตำแหน่งการยืนด้วยตนเอง อาจทำให้ระยะเวลาของการเตรียมการแสดงยาวนานมากจนเกินไป การจัดตำแหน่งการยืนโดยแบ่งฝ่ายเป็นชาย และหญิง โดยฝั่งซ้ายของภาพ เป็นฝ่ายชายหรือผู้แสดงที่สวมบทบาทเป็นฝ่ายชาย การยืนในฝั่งละ 10 คน บนเวทีแสดงที่มีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสถานที่ในการจัดแสดง และจำนวนของผู้แสดงโดยจะต้องมีการจัดวางตำแหน่งการยืนที่ผู้ชมสามารถมองเห็นผู้แสดงได้อย่างทั่วถึงกัน

ภาพที่ 2 ตำแหน่งการยืนบนเวทีชุดการแสดงบทเพลงอีแซว

ที่มา: ผู้วิจัย

จากภาพที่ 2 ตำแหน่งการยืนบนเวทีชุดการแสดงบทเพลงอีแซว พบว่า เมื่อผู้แสดงยืนอยู่บนเวทีในชุดการแสดงจริงแล้ว มีการจัดเรียงตำแหน่งของแต่ละคู่ไม่ให้ทับซ้อนกัน สามารถมองเห็นจากผู้ชมด้านหน้าได้ทุกคู่ อีกทั้ง การเว้นระยะห่าง จะทำให้ผู้แสดงสามารถเคลื่อนไหวได้โดยสะดวก และสามารถสื่อสารอารมณ์จากการเคลื่อนไหวได้มากยิ่งขึ้น และแผนภาพที่จัดวางตำแหน่งบนเวทีเป็นแนวทางให้ผู้ใช้ชุดนวัตกรรมได้จัดวางตำแหน่งผู้แสดงให้เหมาะสมกับท่าทางการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลง

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยด้านการศึกษาอัตลักษณ์บทเพลงพื้นบ้านของจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นเพลงร้องประเภทอีแซวเป็นสำคัญ นอกจากนี้ ยังมีเพลงพื้นบ้านที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป ได้แก่ เพลงเกี้ยวข้าว เพลงเรือ เพลงพิชฐาน เพลงฉ่อย เพลงระบำบ้านไร่ และเพลงพวงมาลัย ด้านบทกลอนที่ร้องยังคงมีรูปแบบประเภทกลอนหัวเดียว ที่มีการลงท้ายพยางค์ให้คล้องจองกันในท้ายวรรค คล้ายกับเพลงร้อง

จากจังหวัดอยุธยา แต่จะแตกต่างกันในด้านของสำเนียงที่เป็นของชาวสุพรรณบุรี และไหวพริบปฏิภาณของผู้ร้องเป็นสำคัญ

ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมบทเพลง พบว่า ผู้วิจัยได้มีแนวคิดในการเลือกบทเพลงที่มีทำนองซ้ำไปมา ง่ายต่อการจดจำ มีทำนองระดับเสียงสูง-ต่ำที่คงที่ ส่วนมากมีการร้องทำนองหลักอยู่บนบันไดเสียงเพนตาโทนิค (Pentatonic scale) สำหรับคีย์ (Key) ของบทเพลง พบว่า ศิลปินผู้ร้องมีคีย์ที่ไม่แน่นอน ซึ่งจากการวิเคราะห์ พบว่า มีการร้องส่วนใหญ่อยู่บนพื้นฐานของคีย์ A minor pentatonic ด้านช่วงเสียงของผู้ร้องมักใช้โน้ตขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ (Minor third interval) และคู่ 5 เพอร์เฟค (Perfect fifth) เป็นส่วนมาก ผู้วิจัยได้มีการเลือกประเภทบทเพลงมา 3 บทเพลง ได้แก่ บทเพลงเกี่ยวข้าว บทเพลงเรือ และบทเพลงอีแซว และนำมาสร้างสรรค์เนื้อร้องใหม่เป็นบทเพลงย่อยจำนวน 5 บทเพลง ในแต่ละบทเพลงย่อย ประกอบไปด้วย 3 แนวเสียง ประกอบไปด้วย แนวร้องหลัก (ร้อง 1) แนวร้องรับ (ร้อง 2) และแนวเสียงกลอง โดยเฉพาะเพลงเรือ และเพลงอีแซว มีการใช้แนวเสียงฉิ่งเป็นแนวจังหวะเสริมและจัดทำเป็นดนตรีประกอบ (Backing track) สำหรับการแสดง ด้านการออกแบบท่าทางการเคลื่อนไหว โดยมุ่งเน้นท่าทางการเคลื่อนไหวที่ไม่ซับซ้อนง่ายต่อการปฏิบัติตามศักยภาพของผู้สูงอายุ การนับจังหวะและการเปลี่ยนท่าง่ายต่อการจดจำ และในแต่ละท่าดังกล่าวมุ่งเน้นการส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับผลสำรวจด้านสุขภาวะของผู้สูงอายุใน 3 อันดับแรกที่พบปัญหาด้านสุขภาวะมากที่สุดคือ ปัญหาโรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน และโรคหลอดเลือดหัวใจ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยด้านการสร้างนวัตกรรมดนตรีเชิงสร้างสรรค์โดยใช้อัตลักษณ์ดนตรีประจำท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นฐานแห่งการเรียนรู้และส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นด้าน จังหวะสม่ำเสมอ ทำให้เกิดความสนุกสนาน ทำนองที่ผู้สูงอายุสามารถนำมาร้องเล่นได้ สามารถจดจำได้ง่าย เนื้อหาของบทเพลงมีตั้งแต่การสะท้อนอาชีพทำนา เกี่ยวพาราฮี และเนื้อร้องที่มีความหมายในการสอนและให้ความรู้เรื่องเพลงอีแซว การใช้คำขวัญประจำจังหวัดสุพรรณบุรีไว้ในบทเพลงอีแซว สอดคล้องกับแนวคิดของเนก นาวิกมูล (2558) อ้างถึงใน นิศารัตน์ หวานชะเอม และคณะ (2560) ได้อธิบายถึงเพลงพื้นบ้านภาคกลางเกิดจากการมีกิจกรรมร่วมกันของชาวบ้าน เช่น การร้องเล่นโดยการเรียนรู้ร่วมกับกิจกรรม โดยแสดงออกในรูปแบบการร้องเป็นส่วนใหญ่มีสำเนียงภาษาชาวบ้านท้องถิ่นภาคกลาง โดยมีกร้องแบบเกี่ยวพาราฮี มีถ้อยคำแบบสองแง่สองง่าม เน้นความสนุกสนานเป็นหลัก หรือเล่นตามโอกาสต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับหลักการเลือกบทเพลงของผู้สูงอายุของยศพรรณ พันธะศรี (2564) ผู้สูงอายุต้องมีความคุ้นเคย และสามารถเปล่งเสียงร้องเพลงตามจังหวะและทำนองของเพลง ต้องคำนึงถึงความสำคัญของผู้สูงอายุเพื่อทำกิจกรรมร้องเพลงได้ยาวนาน ดังนั้น วิธีการสร้างสรรค์ดนตรีในบทเพลงที่ผู้วิจัยเลือกมา จึงได้มีการประยุกต์จังหวะ

ทำนอง คำร้อง และดนตรีประกอบเพื่อเหมาะสำหรับการแสดงดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ โดยแต่ละบทเพลงมีความยาวเพียง 2-3 นาทีมีจังหวะช้า ปานกลาง และเร็วตามคุณลักษณะของอัตลักษณ์บทเพลง และทำทางการเคลื่อนไหวที่มีการออกแบบตามศักยภาพความสามารถของผู้สูงอายุ

นอกจากนี้ ในด้านแนวคิดในการสร้างสรรค์บทเพลงและแนวคิดการคัดเลือกบทเพลงพื้นบ้านดังกล่าว ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของนิศารัตน์ หวานชะเอม และคณะ (2559) จากผลการศึกษาด้านสภาพการแสดงเพลงอีสานในปัจจุบัน พบว่า การปรับประยุกต์การแสดงเพลงอีสานเพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมเศรษฐกิจในสมัยปัจจุบัน รวมถึงปรับปรุงเนื้อหา คำร้องให้สุภาพมากขึ้น ฟังเข้าใจง่าย การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประกอบการแสดงอย่างเช่นนวัตกรรมดนตรีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้มีการใช้ดนตรีประกอบที่สร้างจากเทคโนโลยีเพื่อนำมาเปิดใช้ในชุดการแสดงนวัตกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นได้ โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องดนตรีจริงในการบรรเลง

ด้านการออกแบบบทเพลงด้านทำนอง และดนตรี จากการศึกษาพบว่า ส่วนมากทำนองหลักมีการใช้โน้ตบนบันไดเสียงเพนตาโทนิค (Pentatonic scale) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางดนตรีแบบคาร์ลอร์ฟ (Carl Orff) และโซลตัน โคดาย (Zoltan Kodaly) ที่มีการนำบทเพลงพื้นบ้านประจำท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนรู้ทางดนตรีของผู้เรียน เนื่องจากดนตรีพื้นบ้านมีบันไดเสียง และจังหวะที่มีการซ้ำไปมา ง่ายต่อการจดจำ จึงนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ดนตรีสำหรับผู้สูงอายุที่สามารถจดจำได้ง่าย และฟังจังหวะได้ง่ายสามารถเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะได้อย่างเข้าใจในผู้สูงอายุ แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ Mark (1990) อ้างถึงใน ธวัชชัย นาควงษ์ (2542) ที่อธิบายถึงดนตรีสำหรับเด็กตามแนวทางของโคดายที่อธิบายถึงการเต้นรำพื้นเมือง การเคลื่อนไหวจึงเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนแนวความคิด ในการเรียนจังหวะและทำนองเพลงเบื้องต้น การนับจำนวนจังหวะ (Beat) และกลุ่มจังหวะ (Rhythm) ของบทเพลง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งนี้ 1. ควรเพิ่มอุปกรณ์เสริมสำหรับการแสดง เพื่อส่งเสริมสุขภาวะด้านการจับถืออุปกรณ์ได้อย่างมั่นคง และการใช้อุปกรณ์เครื่องดนตรีที่ผู้สูงอายุสามารถบรรเลงจังหวะอย่างง่ายมาประกอบในชุดการแสดง 2. ควรเพิ่มเสียงประสานของการร้องบทเพลงพื้นบ้านให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดสีสันของเสียงที่มีความน่าสนใจมากขึ้น และผู้สูงอายุได้เรียนรู้ด้านทักษะทางดนตรีให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป 1. ควรทำการศึกษาด้านทรัพยากรท้องถิ่นที่สามารถนำมาปรับใช้ในการแสดง และการศึกษาอัตลักษณ์ด้านประเพณีและการละเล่นท้องถิ่นของจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในนวัตกรรมดนตรีเชิงสร้างสรรค์ต่อไป 2. ควรทำการศึกษาและจัดทำชุดโน้ตเพลง แบบฝึกหัดสำหรับพัฒนาพื้นฐานการร้อง การเคลื่อนไหวด้วยบทเพลงพื้นบ้าน

เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีพื้นฐานในการสร้างสรรค์ชุดการแสดงได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในการออกแบบการร้อง การเคลื่อนไหวในชุดการแสดงจากภูมิปัญญาของชุมชน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง นวัตกรรมดนตรีเชิงสร้างสรรค์โดยใช้อัตลักษณ์ดนตรีประจำท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นฐานแห่งการเรียนรู้และส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุ เป็นงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (Fundamental Fund; FF) ประจำปีงบประมาณ 2567 และขอขอบพระคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

รายการอ้างอิง

- ดวงเดือน สดแสงจันทร์. (2544). *การศึกษาเพลงพื้นบ้านของคณะขวัญจิต ศรีประจันต์*.
วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท. [ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกมานุษยวิทยา]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธวัชชัย นาควงศ์. (2547). *การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวทางของคาร์ล ออร์ฟ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิศารัตน์ หวานชะเอม, นวลลออ แสงสุข และนารีนี แสงสุข. (2560). *การจัดการความรู้เพื่ออนุรักษ์
วัฒนธรรมเพลงพื้นบ้านภาคกลาง : กรณีศึกษาเพลงอีแซว จังหวัดสุพรรณบุรี*. [Paper
presentation], การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ครั้งที่ 7, วันที่ 24 พฤศจิกายน 2560, กรุงเทพฯ, ประเทศไทย.
- _____. (2559). *การจัดการความรู้เพื่ออนุรักษ์ วัฒนธรรมเพลงพื้นบ้านภาคกลาง : กรณีศึกษาเพลง
อีแซวจังหวัดสุพรรณบุรี*. [รายงานการวิจัย]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พัชรพรณ กิจพันธ์. (2561). ประเทศไทยสู่สังคมผู้สูงอายุ. *FDA Journal*. 25(3), 4-8.
- ยศพรณ พันธะศรี. (2564). แนวทางการใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่พึ่งพา
ตนเองได้. *วารสารแก่นดนตรีและการแสดง*. 3(1), 59-76.
- วิษณุ บุญรอด. (2565). *ดนตรีกับผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ : บริษัท กู๊ดเฮด พรินท์ติ้ง แอนด์ แพคเกจจิ้ง
กรุ๊ป จำกัด.
- วัลยรุจ เถาว์ศิริ. (2560). *อีแซว : การสร้างมาตรฐานศิลปะการแสดงพื้นบ้านเพลงอีแซว
จังหวัดสุพรรณบุรี*. [ดุชนิพนธ์ระดับปริญญาเอก. สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์].
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.